

POLSKA ZACHODNIA

Dziennik poświęcony sprawom narodowym i społecznym na Kresach Zachodnich.

Telefon 13-30.

Konto P. K. O. 303551.

Redakcja i Administracja: Katowice, ul. Warszawska 58.

Abonament miesięczny: przez pocztę 1 zł 69 gr., w Administracji 1 zł 80 gr., z doręczeniem do domu przez pocztę.

SKAZANIE ODPOWIEDZIALNEGO REDAKTORA „RZECZYPOSPOLITEJ”.

Warszawa. (Pat.) Dnia 29. listopada br. w Wydziale VIII. Karnym Sądu Okręgowego w Warszawie odbyła się rozprawa przeciwko redaktorowi „Rzeczypospolitej” p. Stanisławowi Jasińskiemu, oskarżonemu za art. 154 w części II. K. K. o nieposzanowaniu władzy, jakiego dopuścił się przez zamieszczenie w nr. 30 z dnia 30 stycznia r. b. artykułu pod tytułem: „Z dziełw naszej rozrzutności i złoty metr w oliwie”. Poza nieprawdziwą wiadomością o sprawadzeniu przez Główny Urząd Miar złotego metra, artykuł ten zarząca Głównemu Urzędowi Miar zbrodniczą lekkożytność w szanowaniu groszem publicznym oraz insynuacje, że nabytek ten Polskę słono kosztował i t. d. Po zbadaniu świadków oskarżenia i obrony, oraz po wysłuchaniu przemówienia oskarżyciela publicznego i obrońcy oskarżonego, sąd skazał p. red. Jasińskiego na miesiąc więzienia.

NIESCISŁE INFORMACJE.

Warszawa. (Pat.) Ministerstwo Spraw Wewnętrznych komunikuje, że wiadomości, które ukazały się w niektórych dziennikach o wyniku prac funkcjonującej w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych komisji do zbadania kosztów produkcji węgla nie odzwierciedlają istotnego stanu rzeczy. Również nie są prawdziwe informacje, jakoby wiadomości te oparte były na materiałach, posiadanych przez wymienioną komisję. Obecny stan prac komisji nie pozwala na formowanie wniosków ostatecznych. Charakter zaś ścisłe urzędowy komisji wyklucza całkowicie możliwość udzielania jakichkolwiek informacji do publicznej wiadomości przed zupełnym ukończeniem jej prac i przyjęciem wniosków przez odnośne czynniki rządowe.

ZAPRZECZENIE POGŁOSKI.

Warszawa. 14. 12. (Pat.) Wiadomość, podana przez jedno z pism codziennych warszawskich o mającym rzekomo nastąpić odwołaniu p. dr. Schmidta ze stanowiska prezesa P. K. O. jest niezgodna z rzeczywistością.

ROZPATRZENIE RAPORTU PROF. KEMMERERA.

Warszawa. 14. 12. (wł.) W najbliższych dniach odbędzie się pod przewodnictwem Ministra Skarbu posiedzenie komisji, która ma zbadać załączenia zawarte w raporcie profesora Kemmerera. Profesor Krzyżanowski, który redaguje przekład raportu do druku, przybył już z Krakowa do Warszawy w związku z powyższymi posiedzeniem.

ROZBICIE ROKOWAŃ W SPRAWIE KARTELU NAFTOWEGO.

Warszawa. 14. 12. (wł.) Rokowania w sprawie kartelu naftowego zostały zerwane. Pierwsza zerwała „Galicja”. Rozbicie nastąpiło przez podniesienie kontyngentu ropy. Ustępstwa ze strony państwowej Fabryki Olejów Mineralnych niezadowolony, prywatnych naftowych.

Prowizorium budżetowe w Sejmie.

Rok 1926 był pierwszym rokiem o zrównoważonym budżecie.

Warszawa. (Pat.) Na ostatnim posiedzeniu sejmiku pos. Michałski, jako sprawozdawca prowizorium budżetowego na pierwszy kwartał 1927 r. podniósł przedewszystkiem, iż prowizorium to jest prawdopodobnie już ostateczne, gdyż zniewielżona Konstytucja pozwala przypuszczać, że w przyszłości budżety będą mogły być uchwalone w odpowiednim czasie. Równocześnie sprawozdawca zwrócił uwagę, że jakkolwiek rok 1926 był całkowicie wypełniony prowizoriami, to jednak był to pierwszy rok w naszym życiu państwowym, w którym nastąpiło całkowite zrównoważenie wydatków i dochodów państwowych i to bez pomocy zewnątrz, jak również i bez pomocy tego rodzaju jak emisja bilonów i biletów zdawkowych. Podkreślając ten fakt z radością, sprawozdawca wyraził nadzieję, że z tej drogi państwo już nie zjeżdża. W dalszym ciągu przemówienia poseł Michałski omawia projekt ustawy, stwierdzając,

że suma wydatków prelimitowanych na pierwszy kwartał 1927 r. z reguły nie przekroczyła ¼ części wydatków projektowanych w budżecie na rok 1927/28 plus 10% na płace urzędnicze. W końcu mówca zatrzymuje się dłuższą nad kwestją uposażeń urzędników, zaznaczając, że chociaż komisja uchwaliła tylko 10% podwyżki tych uposażeń, to uczyniła to tylko ze względów na trudności budżetowe. Komisja zgodnie wyraziła pogląd, że płace pracowników państwowych są niedostateczne i że do kwestji tej trzeba będzie powrócić w chwili, gdy położenie państwa będzie na to pozwalać.

Warszawa. 14. 12. (wł.) Dziś pod obrady komisji wszedł budżet ministerstwa Spraw Wojskowych. Wobec dotychczasowego tempa dyskusji nad budżetem istnieje prawie pewność, że cały budżet państwowy na pierwszy kwartał 1927 roku zatwierdzą przed feriami Bożego Narodzenia.

Konferencje w Ministerstwie Pracy

W SPRAWIE PŁAC WPRZEMYSŁE WĘGLOWYM I METALOWYM.

Warszawa. PAT. Dnia 14-go bm. p. Minister Pracy i Opieki Społecznej Jurkiewicz przyjął przedstawicieli Związku Hut Żelaznych w osobach pp. Rogowski, Welisz w sprawie podwyższenia płac w przemyśle metalowym, przedstawicieli przemysłowców górnośląskich z pp. Szydłowskim, Ka-

mińskim, Dworżańczykiem i Cybulskim na czele w sprawie podwyższenia płac w przemyśle węglowym, delegację urzędników państwowych w sprawie zagadnień ustawodawstwa socjalnego w związku z konferencją prasy z dnia 18 listopada br. oraz p. Langera.

Przesilenie rządowe w Niemczech.

Berlin. (AW.) Odbyła się tu narada kanclerza z przywódcami socjaldemokratycznej frakcji parlamentarnej nad stworzeniem platformy dla dalszej współpracy. Decydująca dla przesilenia będzie jednak uchwała niemieckiej

partji ludowej, która zapadnie po powrocie Stresemanna. Najprawdopodobniej jednak wobec ferij świątecznych, sprawa przesilenia rozwiązana zostanie dopiero po Nowym Roku.

Opinia francuska nie jest zadowolona z wyników genewskich.

Paryz. Pisma francuska naogół oceniają wyniki obrad genewskich niekorzystnie. „Echo de Paris” stwierdza, że kompromis osiągnięty w Genewie oznacza zupełną porażkę francuskiej polityki zagranicznej. Tylko dzięki temu, że Poincaré zalecił Briandowi nie odstępować od udzielonej mu instrukcji, kwestje rozbrojenia, twierdzą na wschodnich granicach Niemiec i sprawa wywozu materiału wojennego nie

zostały zatwierdzone na korzyść Niemiec. Zdanem Poincaré organy kontrolne Ligj Narodów będą wobec Niemiec faktycznie bezsilne. Jedyną pomysłową rzeczą było tylko to, że kwestia opróżnienia Nadrenii nie była poruszana. Artykuł kończy się charakterystycznym wązkiem ostrzeżeniem, że Briand w przyszłości nie powinien prowadzić steru zagranicznej polityki Francji.

Rozpaczliwy stan gospodarczy Litwy Kowieńskiej.

Kowno. AW. Minister rolnictwa przemawiając na zjeździe partji ludowej referując stan gospodarczy państwa oświadczył, iż gospodarka leśna Kowieńszczyzny znajduje się w stanie zatrważającym. Przeszło połowa urzędniczej administracji leśnej podlegającej

ta została do odpowiedzialności za niesumienne wykonywanie umów, łapówki i inne przestępstwa. Odpowiedzialność za ten stan rzeczy minister złożył na swego poprzednika Krupawiczjusa.

ZERWANIE ROKOWAŃ W SPRAWIE CHORZOWA.

Berlin. Rokowania w sprawie Chorzowa nawiązane w dniu 9 grudnia, zostały ponownie przerwane z powodu rażącej różnicy poglądów obu delegacji. Delegacje postanowiły wejść w kontakt ze swoimi rządami, przed przystąpieniem do dalszych prac.

SPRAWA WYDALENIA INSPEKTORA SROKI Z POLSKI.

Katowice. AW. Władze nakazały kierownikowi rolniczej buchalterji w zarządzie dóbr Hohenlohogo w Koszalicach inspektorowi Sroce opuścić w ciągu 24 godzin granicę Polski. Na skutek zwrócenia się inspektora Sroki o interwencję do niemieckiego trybunału rozjemczego w Bytomiu trybunał zebrał się na naradę, na której zastępca Polski oświadczył, iż postaral się, aby rozkaz wydalający inspektora Sroki nie został wykonany dopóki trybunał nie rozpatrzy jego sprawy. Wobec tego trybunał rozjemczy obecnie żadnej decyzji nie powziął.

Z OBRAD SEJMOWEJ KOMISJI SKARBOWEJ.

Warszawa. (Pat.) Sejmowa komisja skarbowa zajmowała się dziś pod przewodnictwem pos. Byrki projektem ustawy o samodzielnym podatku wyrownawczym. W wyniku obrad ustawę tę uchwalono, wraz z rezolucją, wzywającą rząd, aby opracować projekt reformy podatków państwowych w związku z tem opracował i przedłożył Sejmowi w jaknajkrótszym czasie projekt reformy podatków samorządowych. Ustawa ta jest umieszczona na porządku dziennym dzisiejszego posiedzenia Sejmu. W dalszym ciągu posiedzenia komisja wysłuchala referatu posła Koszyńskiego, wygłoszonego w imieniu wyłonionej swojego czasu specjalnej podkomisji do zbadania sprawy wydzierżawienia firmy Solvay eksploatacji solanki w kopalni soli w Wieliczce. Referent motywował wniosek podkomisji i wczwał rząd do cofnięcia powyższej koncesji.

POWOLANIE DO ŻYCIA KOMISJI DO BADANIA KOSZTÓW I WARUNKÓW PRODUKCJI.

Warszawa. Dnia 13 bm. odbyło się pod przewodnictwem p. Marszałka Piłsudskiego posiedzenie rady ministrów, na którym uchwalony został projekt rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o utworzeniu komisji ankietowej do badania kosztów oraz warunków produkcji i wymiany.

UROCZYSTY OBCHÓD ŻALOBNY W ROCZNICE ZGONU PREZYDENTA NARUTOWICZA.

Kraków. (AW) We czwartek 16 grudnia odbędzie się uroczysty obchód żalobny w 4-ą rocznicę tragicznego zgonu prezydenta Narutowicza. Obchód rozpocznie się uroczystym nabożeństwem w katedrze na Wawelu o godzinie zaś 8 wlec. odbędzie się uroczysta akademja w sali Starożyteku. Przemówienie wygłosi prof. dr. Stanisław Estreicher.

Bogacenie programowe; myśli w ruchu zawodowym.

Z zadowoleniem stwierdzić należy, że prąd krytyczny, mający na celu uzdrowienie i odrodzenie polskiego ruchu zawodowego idzie przez całą Polskę. Rodzą się nowe myśli i ujęcia programowe, które wzbogacają i zapładniają głębię ideową naszego ruchu zawodowego. Sprawie programowej ujęcia spraw polskiego ruchu zawodowego poświęcone jest nowe pismo, wydawane w Warszawie p. t. „Solidarność Pracy” i wychodzące jako dwutygodnik. Egzemplarze tego interesującego dwutygodnika dotarły również już na nasz Śląsk. Wywody programowe dwutygodnika „Solidarność Pracy” są bardzo bliskie temu stanowisku, jakiego już zajęli w „Polsce Zachodniej” w sprawie ruchu zawodowego. By zapoznać Czytelników naszych bliżej z założeniami programowymi „Solidarności Pracy” podajemy poniżej ich obszerniejsze streszczenie:

Nowe pismo stawia sobie za idee przewodnią służbę interesom państwa i pracy, dążąc do wyzwolenia pracy i do sprawiedliwości społecznej przez zwalczanie kapitalizmu i wszelkiego wyzysku społecznego. Zadania te mogą być dokonane jedynie przez zjednoczony, uniezależniony od wszelkiego wpływu partyjnego ruch zawodowy.

W poszczególnych artykułach pisma mamy jasno sformułowany program i sposób działania nowych form ruchu zawodowego.

Masy pracujące winny same przystąpić do wykonywania swej lepszej roli, winny rozpocząć pracę przygotowawczą, aby stać się zdolnymi do ujęcia w przyszłości w swe ręce produkcji i kontroli podziału dóbr. Droga prowadząca ku temu nie może być oparta na czynnikach burżuazyjskich. Nie gwałtowny przewrót, lecz codzienna stopniowa praca nad zdobywaniem niezbędnych sił i uzdolnień do objęcia kierownictwa życiem gospodarczym może jedynie doprowadzić klasę pracującą do celu.

Tylko silna organizacja ludzi pracy, skupiająca w swych szeregach wszystkich pracowników fizycznych i umysłowych, może na drodze przemian bez wstrząsu podstawić bytu państwowemu, dźwignąć ludzi pracy z dzisiejszego stanu upośledzenia.

Dlaczego dotychczasowe związki zawodowe nie spełniały swego przeznaczenia, dlaczego nie były silnymi zawodowymi i gospodarczymi organizacjami klasy pracującej? Uprawiano tam bowiem przedewszystkiem działalność polityczną. Związki zawodowe stały się narzędziami partji. Partje zaś polityczne miały jedynie interes partyjny na oku, walcząc zaś między sobą, wciągały w ten wir walki rozbite związki zawodowe.

Rząd Marszałka Piłsudskiego chce mieć Polskę silną. Zdaje sobie sprawę, że tylko wtedy państwo będzie silne, gdy w nim gospodarzyć będzie twórcza i zdrowa klasa pracująca.

Klasa pracująca musi więc zbudować silną organizację ludzi pracy, aby przeciwstawić ją potężnym, zwartym organizmom kapitalistycznym.

Przyszłość klasy pracującej zależy od niej samej, od tego, czy potrafi wreszcie otrząsnąć się z wprowadzających zamęt w organizacje zawodowe, wpływów partyjnych, czy zdobędzie się na zrozumienie swego własnego interesu i zamiast służyć celom poszczególnych partji rozpocznie pracę nad budowaniem własnej, potężnej organizacji zawodowej.

Głębokie przesilenie ekonomiczne, które obecnie ogarnia świat cały, wskazuje na powolny upadek obecnego systemu produkcji i wymiany,

W momencie załamania się dotychczasowych form życia gospodarczego musi klasa pracująca być dostatecznie przygotowaną do możliwości objęcia kierownictwa wytwórczości i wymiany. Tylko praca przygotowawcza w silnie zorganizowanych, zespolonych organizacjach zawodowych i gospodarczych, wolnych od wszelkich ubocznych

Nowy atak prasy niemieckiej na Polskę.

Berlin. Półoficjalny organ Strossmanna „Tägliche Rundschau” nie przestaje napadać na Polskę. Słowa prawdy wypowiedziane w Genewie przez min. Zaleskiego ubodły go w sposób widoczny i dotkliwy. W dzisiejszym artykule wstępnym, omawiając polityczne wypadki ostatnich dni (przyczem daje się wyczuć ukryte niezadowolenie z wyniku obrad genewskich) zauważa pismo, że Briand zanadto liczył się ze względami na Polskę, pragnąc w niesłychany spo-

sób zawsze wysunąć się naprzód. Polska czuje się stale prześladowaną, intryguje i podkopuje, gdzie może i zawsze jest najmniepokojniejszym elementem wśród państw europejskich. Dziennik twierdzi pozatem, że przy czyni takiego a nie innego wyniku obrad w Genewie szukać należy w zachwianiu się stanowiska delegacji niemieckiej na skutek kryzysu gabinetowego w Niemczech wywołanego przez socjal-demokrację.

Niemcom wciąż za mało.

Berlin, PAT. Niemiecko-narodowy poseł do Reichstagu Schlange-Schoeningen wygłosił na zebraniu przedstawicieli partji niemiecko-narodowej referat, w którym m. m. zwrócił się przeciwko polityce zagranicznej Strossmanna, twierdząc, że Niemcy dotychczas zawsze tylko ponosili ofiary na rzecz mocarstw sprzymierzonych, nie otrzymując wzajem za to żadnych konkretnych ustępstw.

Berlin, AW. O zwycięstwie niemieckim w Genewie mówi się w prasie demokratycznej i lewicowej tylko półgłosem. Dzisiejsze głosy z Genewy i artykuły wstępne nazywają wyniki obrad genewskich tylko „częściowym sukcesem”. Odmienne natomiast zdania jest prawnicy „Lokalanzeiger”, który uznaje tezy niemieckie za przegrane. Nawet jawne sukcesy niemieckie w interpretacji programu inwestycyjnego spotykają się z ostrą krytyką prasy prawniczej, która z oburzeniem twierdzi, że „tylko zasłepienie

może nazwać podobne rozwiązanie sukcesem”.

Berlin, AW. Prasa republikkańska przyjęła wynik sesji genewskiej bez entuzjazmu i bez wielkich zapowiadanych początkowo okrzyków radości „zwycęstwo po naszej stronie”. Przyznaje się tu powiń sukces — „pewien krok naprzód” — jak skromnie powiada „Berliner Tageblatt”. Pismo przyjmuje ten mały krok naprzód, jakim jest zniesienie międzysojuszniczej kontroli wojskowej jako konieczność wobec tego, że innego wyjścia nie było, ale między wierszami czyta się ciche niezadowolenie, że tylko tyle uzyskano. Pismo wypowiada kilka komentarzy pod adresem Brianda, któremu głównie przypisuje się dojeżdż do porozumienia. „Vorwärts” zauważa, że sprawa kontroli wojskowej nie została zadawalająco załatwiona, natomiast „Vossische Zeitung” twierdzi, że przekazanie międzysojuszniczej kontroli Li dze Narodów jest najdonioślejszym dla Niemiec wynikiem sesji genewskiej.

Mussolini nie wierzy w możliwość nowej wojny światowej

Rzym, AW. Mussolini przyjął przedstawicieli prasy faszystowskiej, wobec których złożył oświadczenie na temat ostatniego traktatu włosko-albańskiego dowodząc iż nie jest on składowany przeciwko żadnemu z państw trzecich. Następnie Mussolini oświadczył, iż nie wierzy w możliwość wybuchu nowej wojny światowej, jakkolwiek nie da się zaprzeczyć, że są tarca między poszczególnymi państwami a nawet grupami państw. Nie nale-

ży się obawiać aby tarca ta wobec ogólnopolitycznych konjunktur mogły doprowadzić do wojny, która będzie jeszcze straszniejsza od ostatniej. Zahteropolowany przez dziennikarzy o szczegóły traktatu włosko-albańskiego Mussolini odpowiedział, iż włosko-albański układ dowodzi lojalności polityki albańskiej z jednej strony, bezinteresowności zaś postępowania narodu włoskiego wobec Albanii z drugiej.

W Marokko znów zamieszki.

Paryż, AW. Według francuskich doniesień z Marokko większy oddział policji hiszpańskiej, który wyruszył na wyprawę w głąb kraju, został zablożony w zasadzkę i doszczętnie zniszczony. Ten sam los spotkał jeden z oddziałów wojskowych hiszpańskich. Coraz czę-

ściej zdarzające się napady riffenów wskazują na to, że w plemionach powstańców nietylko nie wygasła chęć do walki, ale że należy się poważnie liczyć z żywą działalnością napastniczą na terenach Riffenów.

Żywiotowe katastrofy.

BURZE ŚNIEŻNE W KANADZIE.

London, PAT. „Times” donosi z Toronto, iż w zachodniej części Kanady szaleją gwałtowne burze śnieżne. W wielu punktach przerwana została komunikacja telegraficzna i telefoniczna. Jest wielka liczba zabitych.

ORKAN NA BAŁTYKU.

Gdańsk. Od dwóch dni szaleje na Bałtyku orkan. Szereg okrętów znajdując się w niebezpieczeństwie. Wicher wyrządza olbrzymie szkody. Ofiar w ludziach dotychczas nie było.

POŻARY LASÓW W ROSJI.

Moskwa. (AW). Pożar lasów dookoła Suchum trwający od 3 dni, udało się po wielkich wysiłkach zlokalizować. Do prac nad lokalizacją pożaru użyte zostały wraz z miejscową ludnością około tysiąca ludzi.

wpływ partyjnych, mających jedynie na względzie dobro ludzi pracy, może uczynić świat pracy należycie zdolnym do oczekujących go zadań. Długi i mozolny wysiłek należy podjąć co rychlej, przez prowadzenie fachowej, systematycznej pracy organizacyjnej, gospodarczej i oświatowo-wychow-

PRZEWRÓCENIE POCIĄGU PRZEZ BURZE.

Oslo. Na jednej z linii kolejowych burza przewróciła wczoraj pociąg elektryczny, złożony z 2 wagonów osobowych i 2 towarowych. Wielu pasażerów, na zlecenie konduktora opuściło pociąg jeszcze przed katastrofą. Reszta osób, które pozostały, odniosły ciężkie rany. Pociąg spłonął.

KATASTROFA KOLEJOWA W AMERYCE.

Nowy Jork. (A. W.) Z powodu nieprzeniknionej mgły na obszarze Stanu New Jersey doszło w trzech miejscach do katastrof kolejowych. Poza wielkimi stratami materialnymi wielu osób zostało rannych.

wawczej w jednej, potężnej, bezpartyjnej organizacji zawodowej. Klasa robotnicza winna oddalić od siebie te wszystkie partje, których akcja odwieka z dniem każdym wyzwolenie gospodarcze pracowników w silnie ugruntowanych organizacjach zawodowych.

MINISTER BELGIJSKI NIE WIERZY NIEMCOM.

Bruksela. AW. Vandervelde oświadczył przedstawicielom belgijskiej agencji telegraficznej, że Niemcy upierają się przy utrzymaniu w obecnym stanie fortyfikacji na wschodnich granicach, uważając, że są to tylko pozycje obronne. Vandervelde uważa stanowisko to za niesłuszne i nie będzie go popierał.

ANTYPOLSKIE WYSTAPIENIA LUDOWCÓW LITEWSKICH.

Królewiec, PAT. Zjednoczenie ludowców litewskich przyjęło między innymi rezolucję, w której wzywa rząd aby nie pozwalał na otwieranie szkół polskich na Litwie, oraz aby ściśle przestrzegał tego, aby dzieci litewskich rodziców nie uczęszczały do szkół polskich.

GŁOSY PRASY ANGIELSKIEJ O OBRADACH GENEWSKICH.

London. (Pat.) Prasa komentuje w sposób nader bezbarwny sposób załatwienia sprawy rozbrojenia niemieckiego W dniu wczorajszym wiele pism nie omawiało wogóle tej sprawy, pozostając zaś wyrażają w sposób szablony wyzadowienie z dobrej współpracy w Genewie. Entuzjazmu nie wyczuwa się nigdzie, wyrażana jest natomiast nadzieja, że Niemcy nie zawiąda pokładanego w nich przez mocarstwa zaufania. Odnosi się wrażenie, że nieokreślenie pojęcia „materiał wojenny” niepokoi Anglię zapewne w związku z możliwością wysyłki broni do Rosji i Chin.

KONCERT KU CZCI CHOPINA.

Rzym. Staraniem Stowarzyszenia Włosko-Polskiego, odbędzie się tu koncert ku czci Chopina, całkowicie poświęcony pamięci wielkiego kompozytora. Dzieła mistrza odtworzy znany pianista Pachman, słowo wstępne wypowie muzyk włoski Domenico Alalona.

PRZED ZJAZDEM KONFEDERACJI ZWIĄZKÓW AUTORÓW DRAMATYCZNYCH.

Warszawa. Robert de Flers, prezes Międzynarodowej Konfederacji Związków Autorów Dramatycznych nadesłał na ręce prezesa Związku Autorów Dramatycznych Polskich, p. Stefana Krzywoszewskiego, zaproszenie na konferencję przewodniczących Związków, która ma się odbyć w styczniu lub w lutym w Paryżu, celem ścisłego opracowania programu międzynarodowego kongresu w Rzymie. Kongres ten ma się odbyć w maju r. p. Sferę rzadowe włoskie interesują się nim żywo.

ZWYCIĘSCY JEŹDZCY POLSCY BĘDA UROCZYŚCIE POWITANI.

Warszawa. Komitet przyjęcia drużyny jeźdźców, powracających z Ameryki uchwałił przywitać gremialnie zwycięskich jeźdźców na dworcu (z orkiestra), delegacje klubów i związków sportowych, wręczyć honorowe upominki w postaci żetonów w imieniu komitetu. Oprócz tego p. Prezydent Rzeczypospolitej i M. S. Wojsk., oraz M. S. Zagr. ofiarowały specjalne upominki. Tegóż dnia odbędzie się bankiet w kasynie I. pułku szwoleżerów, zaś w kilka dni później odejść jednego z zawodników p. t. „Jeźdźcy polscy za oceanem”.

WYLEW WISŁY W KRAKOWIE.

Kraków, PAT. Wskutek nagłego wzebrania Wisły woda wdarła się do tak zwanych wieńców przy budowie filarów pod nowym mostem u wylotu ul. Krakowskiej. Wskutek silnego naporu wody polamały się zapory, wskutek czego dotychczasowe roboty zostały zniszczone. Szkody materialne znaczne.

ODKRYCIE NOWYCH KOPALN DŻAMENTÓW W AMERYCE POLUDN.

W okolicach stolicy Brazylii Rio de Janeiro odkryto nowe ogromne złoża diamentów. Wartość ich oceniają na około 5 miliardów dolarów. Mają to być najbogatsze pola diamentowe na świecie.

Polacy w Niemczech i Niemcy w Polsce.

CO MÓWIĄ CYFRY STATYSTYCZNE

Ukazała się niedawno praca prof. szkoły nauk politycznych w Warszawie Kurnatowskiego p. t. „Les Polonais en Allemagne et les Allemands en Pologne” (Polacy w Niemczech i Niemcy w Polsce). Źródłowe dane we wspomnianej książce są ze wszelkimi godnie uwagi. Ostatnie niemieckie dane statystyczne z roku 1926 wskazują na to, że w całej Rzeszy niemieckiej znajduje się 1 398 000 Polaków. Z tego przypada na obywateli niemieckich 1 252 000 osoby na obywateli polskich, przebywających w Niemczech 145 000 osób. Na Prusy Wschodnie i Zachodnie, Śląsk i Pomorze przypada 850 000 Polaków, w Berlinie, Brandenburgii, Hanowerze, Brunświku i Hesen-Nassau przebywa 208 500, w Westfalii 246 000, w Meklenburgii 21 000, w Hanburgu 30 000, w Nadrenii 26 000, w Bawarii, Wirtembergii 3000, w rejencji wrocławskiej 3500. Według przekonania p. prof. Kurnatowskiego, dane te nie odzwierciedlają ściśle rzeczywistego stanu rzeczy, gdyż na Prusy Wschodnie przypada 400 tys. Polaków, na niemiecki Górny Śląsk zaś 600 tys. Po wprowadzeniu tych poprawek otrzymamy ogólną ilość Polaków w Niemczech, wynoszącą 1 700 000 osób.

Cała ludność polska prawie wyłącznie należy do warstwy pracującej. Inteligencja polskiej jest w Niemczech mało, gdyż na skutek niemieckiego teroru po plebiscycie, zmuszona ona była opuścić część kraju, która przypadła Niemcom.

Ludność polska znajduje się pod ciągłą groźbą terroru niemieckiego. Według danych prof. Kurnatowskiego w samych Prusach Wschodnich bojówki niemieckie, różne Hilfsbundy, Helmsbundy, Hakenkreuzlerzy, Stahlhelmy, Nowe Zakony Krzyżackie liczą przeszło 65 000 członków. Teror niemiecki jest tak silny, że słabsze jednostki obawiają się przynajmniej do narodowości polskiej. Bojówki niemieckie nie pozwalają ludności polskiej na wyrażanie swych prądków. Polacy posiadają tylko 2 posłów, niemi polskich wychodzi z wszystkiego 9. Stan szkolnictwa polskiego jest fatalny. Na terytorium Rzeszy wbrew postanowieniom niemieckiej konstytucji niema ani jednej państwowej szkoły początkowej z polskim językiem wykładowym. Na Mazurach i w Warmii nie wprowadzono jeszcze dotychczas do szkół języka polskiego. Na Powiślu tylko w 18 szkołach wykładają język polski. Nauczycieli języka polskiego jest w sumie 18. Tęcza 16 z nich jest wrogo usposobionych do polskości. Można sobie więc wyobrazić,

jak wygląda nauczanie przez nich języka polskiego. Nie lepiej jest na niemieckim Górnym Śląsku. Istnieje na tym terenie wszystkiego niespełna 40 początkowych szkół polskich, traktowanych przez niemieckie władze szkolne po macoszemu. Świadczenia wydawane przez te szkoły nie posiadają żadnej wartości wobec władz niemieckich.

Polskich szkół średnich na terenie Rzeszy wogóle niema.

Zobaczmy teraz, jak się przedstawia stan mniejszości niemieckiej w Polsce. Przytoczamy dane prof. Kurnatowskiego. Według spisu ludności z roku 1921 mamy na Pomorzu 172 300 Niemców, w Poznańskim 323 700, na dawnym Śląsku austriackim 27 000, w województwie krakowskim 9500, w b. Kongresówce 500 000, w Małopolsce Wschodniej i na Wołyniu 20 000, wreszcie na polskim Górnym Śląsku 280 000. Razem więc 1 334 500, a więc prawie

o 400 tys. mniej, niż Polaków w Niemczech. Niemcy, ci korzystają z wszystkich praw obywatelskich. Posiadają 5 senatorów i 17 posłów w warszawskich ciłach ustawodawczych, wydają nieskrepowanie 61 pism niemieckich. W roku 1924 posiadali w Poznańskich 637 szkół początkowych niemieckich, na Pomorzu 186, w Łodzi 123, w Warszawie i województwie warszawskim 90 szkół, w Białymstoku 3, na Wołyniu 20, w wojew. krakowskim 5, w lwowskim 41, wreszcie na Śląsku 71. Razem więc mamy w Polsce 1195 szkół niemieckich, 3 gimnazja państwowe, 5 subwencjonowanych przez instytucje prywatne. Ogółem istnieje w Polsce zakładów naukowych państwowych z językiem wykładowym niemieckim 12 oraz 3 seminarja nauczycielskie.

Narazie podajemy wymowe cyfr. Wnioski z tych danych statystycznych wyciągniemy w oddzielnym wywodzie. E. S.

Przeciw średniowiecznym przywilejom księcia Pszczyńskiego.

W społeczeństwie polskim na Śląsku oddawna już istnieje rozgorzenie z powodu dalszego istnienia t. zw. regaliów, przysługujących księciu Pszczyńskiemu na Śląsku, które to regalia obejmują szereg przywilejów, nieznanych w państwach nowożytnych. Sprawa ta, jak się dowiadujemy, została zainteresowane Ministerstwo Przemysłu i Handlu w Warszawie przez

stosowny memoriał. Spodziewać się należy, że P. Minister Kwiatkowski, znający dobrze dzielnicę śląską i jej potrzeby, rozważy wkrótce przedłożony memoriał i załatwi go w duchu żywo interesów państwowych na Śląsku. Regalia księcia Pszczyńskiego jako zbytek nieczłowiecznych przywilejów powinny corychlej zniknąć.

Zwierciadło prasy mniejszości niemieckiej.

P. Plesch referuje...

Postępujący do Sejmu Rzeczypospolitej z „niemieckiej wsipej bielskiej” p. Plesch bierze dość często głos w prasie niemieckiej na różny temat z wyraźną tendencją antypolską.

Ostatnio, jak już pisaliśmy, z okazji genewskich obrad i pertraktacji handlowych polsko-niemieckich w Berlinie, padł rozkaz z góry pisania jaknajwięcej o zbliżającej się katastrofie gospodarczej w Polsce. Kazano widocznie i p. Pleschowi napisać o sytuacji na Śląsku Cieszyńskim, co też uczynił w wczorajszym nr. „Katt. Zig.” w artykule p. t.: „Die Wirtschaftslage in Bielitz und Teschen”.

P. Plesch miał tu jednak ciężki orzech do zgrzyżenia, bo przemysł tekstylny w Bielsku przeżywa już od blisko roku tak świetną koniunkturę, o jakiej nie marzył przed wojną. Nietylek na rynku wewnętrznym cieszy się jego produkcja nadzwyczajnym zbytem. Więc tu p. Pleschowi trudno było przypiąć łatkę. Lamientuje jednak, że kupiectwo przechodzi ciężkie czasy, bo ludzie mają mało pieniędzy i wskutek tego konsumpcja jest poważnie ograniczona.

Otóż to rozumowanie p. Pleschowi nie udało się. Koniunkturę w przemyśle bielskim odczuwa dodatnio i tamtejsze kupiectwo, bo robotnicy zarabiający więcej, więcej też kupują. Jeśli P. Plesch za Austrię czy Niemcami, niech się zapyta jak się tam miewa kupiectwo.

Z chwili.

„P. Prezes Skarboiermu.”

Piszą nam z Król. Huty: Mimo, że Rząd Polski odwołał p. Korfanteo jako swego delegata ze Skarboiermu, kazał on na ostatnie Walne Zebranie Spółki wysłać zaproszenie drukowane ze swoim podpisem, niłanowicie „zaprasza przez Zarząd W. Korfanteo”.

Ministerstwo Przemysłu i Handlu otrzymawszy także to zaproszenie, dało Zarządowi surowa na „nie, bo chyba wiedział, że p. Korfanteo niema już nic wspólnego ze Skarboiermem. Ministerstwo nakazało wysłać drugie, należyte zaproszenie bez nazwiska Korfanteo.

Żłób datek na Fundusz Wrzesiński.

Koncert kompozytorski Feliksa Nowowiejskiego w Król. Hucie

Feliks Nowowiejski jest osobistością znaną nie tylko w świecie muzycznym. Zna go bowiem przedewszystkiem cały naród polski jako autora „Roty”, skomponowanej do słów Kornopieckiej, a śpiewanej dziś we wszystkich najodleglejszych nawet zakątkach Polski, przedewszystkiem zaś na jej zachodnich kresach. W Poznaniu i na Górnym Śląsku brzmi ta pieśń ze szczególną mocą i siłą, toteż wszystkie uroczystości i zebrań nasze, manifestujące uczucia ludu śląskiego, kończą się odśpiewaniem „Roty”, powtarzanego dziś ustami dorosłych, młodzieży i dzieci. Możliwy hymn ten nie miał w swem brzmieniu takiej potęgi, gdyby melodia jego nie była tak głęboko natchniona, — gdyby nie zrodziła się w duszy Polaka z kresów zachodnich. Jak bowiem wiadomo, Feliks Nowowiejski urodził się w Warmii, w pow. Olsztynskim i tam spędził swoje młodzieńcze lata, zanim wyjechał do Niemiec na studia muzyczne, które odbywał u znanego kompozytora Brucha. Podczas swej bytności w Berlinie, brał już Nowowiejski czynny udział w życiu naro-

dowem, organizując chóry polskie i pisząc dla nich pieśni polskie.

„Rota” powstała w r. 1910, (a więc przed wojną), a była napisana specjalnie na uroczystość odsłonięcia pomnika Grunwaldzkiego w Krakowie, gdzie Nowowiejski był wówczas dyrektorem Tow. Muzycznego. Nie mniej podkreślić należy, że wszystkie utwory Nowowiejskiego cechuje bądź pierwiastek narodowy, bądź religijny. Wystarczy wymienić oratorium „Quo Vadis” wystawiane w Europie i Ameryce, „Swaty polskie” odznaczone nagrodą im. Beethovena-Paderewskiego w Bonn, „Śmierć Ellenai”, liczne pieśni: „Pieśń o Orle”, „O polski kraju święty”, „Do Ojczyzny”, z których ostatnią słyszeliśmy niedawno w Katowicach, odśpiewaną przez chór „Echo” na uroczystości urządzonej w Teatrze Miejskim przez Związek Powstańców z okazji powstania listopadowego. Ostatnio zaś opera Nowowiejskiego „Legenda Bałtyku”, wystawiona z wielkim powodzeniem w Poznaniu w 1924 r., oparta jest na motywach ludowych, polskich, kaszubskich.

Autor „Roty” żywi zawsze szczere uczucie dla Śląska. Toteż salę teatru w Król. Hucie wypełniła po brzegi publiczność zabrana dnia 8. b. m. na

trzech z rzędu koncertach urządzonych przez Nowowiejskiego na G. Śląsku. Wykonawcami bogatego programu byli: orkiestra „Skarboiermu” i chór miejski „Rota” pod dyrekcją Nowowiejskiego, wiolonczelista p. majorowa Zalska z Poznania, oraz tenor p. Ślęczek z Cieszyna. Tym razem mieliśmy możliwość usłyszenia uverturej i wyjętków z opery „Legenda Bałtyku”, nowych pieśni Nowowiejskiego „Nokturn” i „Madrygal”, oraz potężnych w brzmieniu a bardzo trudnych w wykonaniu „Skarg Jeremiasza”, z których wiele poprawnie wywiązał się chór „Rota” pod batutą zasłużonego dyrygenta p. Ponieckiego, a przy akompaniamencie samego autora (na fisharmonjum). Największy sukces zdobył sobie jednak „Kujawiak”, pieśń i swojsko pomysłany, świetnie i z właściwą Nowowiejskiemu barwnością instrumentacyjną skomponowany, a efektownie na chór i orkiestrę ujęty. Nie mogło się wprost obejść bez powtórzenia tego utworu na żądanie domagającej się natarczywie publiczności.

Prawdziwą atrakcją wieczoru była też gra znakomitej wiolonczelistki, absolwentki Konserwatorium w Pradze, p. Zabskiej, która — aczkolwiek zmuszona była grać na nianajlepszym, pożyczonym instrumencie, —

jąc swego oryginalnego „Steinera” w naprawie — to jednak wykonała koncert Goltmanna, wyjętek z „Legendy Bałtyku”, oraz „Elegję” Poppera świetnie i z taką głęboką prostotą, jaką zdobył tylko artyściów dużej miary. Również i solista tenor p. Ślęczek dzielnie się wywiązał ze swego zadania.

Z dużym uznaniem należy podkreślić wartość zdobyta tylko rzetelną pracą zarówno przez chór „Rota” jak i przez orkiestrę „Skarboiermu”. Obydwa te zespoły zdolały poprawić i panować trudne i nowoczesnie harmonizowane utwory Nowowiejskiego. Słowa uznania należą się też dla Dyrekcji Skarboiermu (obecnej na koncercie), która wspiera spośród swoich pracowników rozwój tak szlachetnej i pięknej sztuki, jaką jest muzyka i śpiew. Wdzięczna publiczność dażyła niemiłkąciami oklaskami wykonawców, a kompozytorowi urządziła gorące owacje, zacięśniając tem samym wzięły szczerą przyjaźnią autora „Roty” ze Śląskiem.

Czyby tak jednak nie warto pomysłić o urządzeniu chociażby jednego koncertu Nowowiejskiego w stolicy G. Śląska, skoro nawet Niemcy nie szczędzili w swej prasie autorowi „Quo Vadis” wysożego uznania i zachwytu? — M. B.

Praca narodowa Z. O. K. Z. w Pszczynie.

(Korespondencja.)

Dnia 11 bm. odbyło się w sali szkoły w Pszczynie walne zebranie Kola Z. O. K. Z. na miasto Pszczynę w obecności 48 członków.

Po wyborze nowego zarządu Kola omawiano sprawę obchodu 25 letniego jubileuszu strajku dzieci szkolnych we Wrzesni i uchwalono obchodzić uroczystość tę z całym pietyzmem i udośćnić ją jak najszerszym masom polskiego społeczeństwa. Ponieważ młodzież rzemieślnicza, pochodząca z domów polskich, germanizowana była w warsztatach i w bardzo wielu wypadkach ginie dla polskości, co każdego chwytła niemiecki „Gesellenverein”, uchwalono zająć się w przyszłości polską młodzieżą rekodzielną, a na razie postarać się o fundusze i wysłać uczniów szkoły dokształcającej rzemieślniczej z wycieczką do Krakowa, aby poznała dawną stolicę państwa i jej zabytki historyczne, co dodatnio wpłynie na uświadomienie narodowe tej młodzieży.

Omawiano pożnienie kupców Polaków, którzy są przez Niemców bojkotowani, a przez Polaków nie popierani. Dwór księżęcy, liczni officiali księżęcy i kółka niemieckie popierała tylko handle niemieckie i niemieckich rzemieślników. Polacy zaś nie czują się w obowiązku popierać tylko swoich, lecz często bez istotnej potrzeby, zalewają swoje zakupy u Niemców. Taki brak solidarności narodowej osłabia spójnie i siłę społeczeństwa, i musi się zmienić przy rozumnym wpływie. Sprawę własnego lokalu, którego nie ma żadne polskie stowarzyszenie w Pszczynie, uchwalono przekazać zarządowi, tak samo jak ożywienie uspioanych prac kulturalno-oświatowych, gospodarczych i propagandowych.

W dłuższej dyskusji rozwijano znaczenie dodatku śląskiego dla urzędników. Podnoszono, że należy zmienić obecną formę dodatku a wypłacać go tylko tym urzędnikom, którzy są Polakami i działają dla państwowości i polskości. K.

Opieka obywatelska nad dziećmi szkolną w Mysłowicach.

W marcu br. powstał w Mysłowicach Komitet niesienia pomocy polskiej dziećmi szkolnej. Komitet postawił sobie za zadanie wszechstronne, o ile pozwalają na to dzisiejsze stosunki, pomoc i opiekę, których tak bardzo potrzebują dziećmi szkół powszechnych. Komitet przystąpił rychło do pracy i już w krótkim czasie rozdał 110 par bucików dzieciom szkół I, III i IV, przystępującym do pierwszej Komunii św., a niemogącym kupić sobie obuwia. Komitet wszedł w styczność z Dyrekcją Cel w Mysłowicach, której prezes p. Dehicki ze swą żonką okazał wiele życzliwości i poparcia dla prac Komitetu. Dzięki poparciu p. prezesa Dehickiego Ministerstwo Skarbu zgodziło się przekazywać Komitetowi na potrzeby młodzieży towary pochodzące z konfiskat celnych... W ten sposób Komitet uzyskał od Dyrekcji Cel w Mysłowicach kilka walów sukna, z którego sporządzono 135 ubranek, kosztem 850 złotych. Odbarowano najuboższe dzieci szkół I, III i IV i dziewczątówek Sam. męskiego i żeńskiego. Obecnie Komitet jest w pełni przygotowania „Gwiazdki” dla wszystkich dziećmi szkolnej w Mysłowicach. Dużo zrozumienia dla celów Komitetu okazał pan Wojewoda dr. Grażyński, który przysłał delegację Komitetu przybyłą w sprawie pomocy dla Komitetu — oraz Magistrat myślowicki... Zresztą Komitet operuje funduszami uzbieranymi z ofiar i ze składek dobrowolnych.

Przewodni Komitetu stanowią pp.: radca Caspari — prezes, Stawński — zastępca prezesa, Muszala — skarbnik, komisarz Potyka — zastępca skarbnika, dyr. Matczarski — skarbnik.

Uroczystość narodowa w Bogucicach.

P. WOJEWODA DOKONA ODSŁONIECIA TABLICY PAMIATKOWEJ KU CZCI POLEGŁYCH POWSTANCÓW.

Staraniem Związku Powstańców Śląskich — grupy Katowice-Bogucice odbędzie się w niedzielę, 19 grudnia rb. obchód rocznicy Powstania Listopadowego, połączony z uroczystością poświęcenia i odsłonięcia tablicy pamiątkowej ku czci poległych bohaterów powstań polskich. Odsłonięcia dokona P. Wojewoda dr. Grażyński, poświęcenia zaś ks. proboszcz Scigala.

Program uroczystości przewiduje: O godz. 9,30 zbiórka oddz. powstańców i miejscowych towarzystw w Starej Strzelnicy na Zawodziu; o godz. 9,45 wymarsz na nabożeństwo do kościoła w Bogucicach; o godz. 10 przegląd baonu powstańców przez P. Wo-

jewodę; o godz. 10,15 nabożeństwo w kościele.

Po nabożeństwie nastąpi poświęcenie i odsłonięcie tablicy w kościele.

Po uroczystościach w kościele odbędzie się defilada powstańców i towarzyszt przed P. Wojewodą i władzami związkowymi.

O godz. 5 po południu w sali p. Kozy odbędzie się obchód listopadowy z nast. programem: 1) przywitanie gości przez prezesa Grupy Powstańców, 2) wykład o Powstaniu Listopadowym, 3) występ chóru męskiego „Ligoni”, 4) przedstawienie amatorskie „Noc w Belwedrze”, 5) deklamacja i żywy obraz. Obchód zakończy występ Top. śpiewu „Ligoni”.

GOSPODYNIE!
TARCIE SZKODZI
BIELIZNIE
KUPUJCIE

BLASK

a oszczędzacie bieliznę, czas, pieniądze i utatwić sobie pracę.

PROSEK
BLASK
jest niedrogi i naprawdę dobry.

PRZEKONAJCIE SIĘ!

Przyczynę do stosunków w więzieniach niemieckich.

Jeden z naszych czytelników pisze nam:

Niemieckie gazety na polskim Górnym Śląsku zaprzeczają doniesieniom o złem traktowaniu więźniów politycznych w Gliwicach. Wypada przypomnieć, jak to traktowano polskich więźniów w Cytadeli w Nysie w maju 1921 roku. Jak tam hito tych nieboraków żelaznymi pretami i jak ich tam męczono nadrozmaitszemi torturami, aż do utraty przytomności. Meżczyźni, którzy patrzyli śmiało śmierci w oczy wydawali tam okropne krzyki bóleści tak długo, aż naraz ucichli. Ile ich tam wyzionęło ducha pod reklamami tych niemieckich oprawców, to jedynie Panu Bogu wiadomo. Było tam także bez liku. Jeżeliby niemieckie

gazety chciały temu zaprzeczyc, to jestem w stanie przedstawić dziesiątki świadków, którzy pod przysięgą potwierdzą, jak po bestjałsku się tam z więźniami obchodzono. Uduszenie obywatela Frankowskiego w więzieniu opolskim, co stało się naszego roku, to także charakterystyczny przyczynek do stosunków w więzieniach niemieckich.

Jaki to krzyk powstał, gdy władze polskie jakiego Niemca-przybysza za wybrzyki z kraju wydała, a tłum ludzi naszych Niemcy bez powodu powyganiłali z oczyszczonej ziemi, z chat prądziadów. — Co tobie Niemcze nie miło, tego nie czyń Polakowi.

J. R., Odrak.

Wiadomości bieżące.

—[X]—

OD ADMINISTRACJI.

Szanownych naszych Czytelników i P. T. Agentów, prosimy o zwracanie się we wszelkich wątpliwych kwestiach dotyczących „Polski Zachodniej” wprost do naszej administracji przy ul. Warszawskiej Nr. 58 w Katowicach — drogą korespondencji lub osobliście.

Repertura Teatru katowickiego.

We środę 15 bm. po raz ostatni przed wyjazdem m. Olgi Olginy za granicę grana będzie wytworna opera Verdi'ego „Traviata”.

Występy gościnne w „Carmen” i „Zydówce”.

W piątek 17 bm. publiczność nasza będzie miała niezwykłą ucztę artystyczną, na którą się złożyły występy najświetniejszych artystów opery warszawskiej. Odegrana zostanie w tym dniu Bizetowska „Carmen” w następującej obsadzie:

„Carmen” Wanda Wermińska, Mi-czela — Helena Lipowska, Don Jose — Stanisław Gruszczyński. Już te same trzy nazwiska niewątpliwie wzbudzą niebывale dotąd zainteresowanie się naszego miasta, a gdy dodamy w dalszej obsadzie pp. Leszka Reychana, Mazanka i kapelmistrza Żurę — otrzymamy przedstawienie, którego nie zawsze mogą się poszczycić stolice.

W sobotę „Zydówka” z p. Heleną Lipowską w roli Racheli i p. Stanisławem Gruszczyńskim jako Eleazarem. Bilety na wszystkie przedstawienia należy wcześniej zamawiać telefonem Nr. 24-48.

„Solidarność Pracy”

W dzisiejszym artykule wstępnym „Polski Zachodniej” podaliśmy obszernie streszczenie myśli programowej dwutygodnika „Solidarność Pracy”, poświęconego uniezależnieniu i jednoczeniu ruchu zawodowego w Polsce. W dwutygodniku znajdujemy szereg interesujących artykułów a to: „Zadania klasy pracującej”, „Zarys historii ruchu zawodowego w Polsce”, „Dobrobyt powszechny a sytuacja warstw pracujących”. Treść numeru uzupełniają aktualne notatki, związane z życiem zawodowym w Polsce, kronika ruchu zawodowego, oraz przegląd prasy. Redakcja „Solidarności Pracy” znajduje się w Warszawie przy ul. Nowy Świat nr. 21. Cena dwutygodnika jest bardzo przystępna, bo wynosi 20 gr., toteż byłoby bardzo wskazane, by wszyscy świadomi działacze w nowym ruchu zawodowym zapoznali się bliżej z „Solidarnością Pracy”. Swoją drogą, my nadal będziemy pilnie przeglądać nowe numery „Solidarności Pracy” i wszystkim interesującym jej wvvodami, będziemy się dzielić z naszymi Czytelnikami na łamach „Polski Zachodniej”.

Wyjazd P. Wojewody.

P. Wojewoda dr. Grażyński w środę, 15 bm. w godzinach przedpołudniowych wyleżdża na kilka dni w sprawach służbowych do Warszawy.

Przejazd ks. kardynała Kakowskiego przez Katowice.

(r.) W ubiegły poniedziałek 13 bm. w godzinach wieczorowych przejeżdżał przez Katowice w drodze do Rzymu ks. kardynał Kakowski w towarzystwie ks. biskupa Okoniewskiego z Pelplina. Na stacji przywitali dostojników kościoła przedstawiciele Kurji Biskupiej z ks. prałatem dr. Bromboszczem na czele.

Smutna na stanowisku proboszcza w Leszczynach.

(r.) Jak się dowiadujemy, na stanowisku proboszcza w Leszczynach nastąpi zmiana, dokonana w ten sposób, że dotychczasowy proboszcz ks. Gediga obejmie probostwo w Stolpen na Pomorzu Niemieckim, a jego miejsce zajmie ks. Pojda z Pomorza Niemieckiego. Nastąpiło to na podstawie obopólnego porozumienia między wymienionymi proboszczami.

Koncert na fundusz gwiazdkowy dla wdów i sierot po kolejarzach-Górnoślązakach.

(r.) Dla powiększenia funduszu Kolejowego Komitetu gwiazdkowego dla wdów i sierot po kolejarzach-Górnoślązakach, w czwartek 16 bm. w sali Domu Związkowego przy kościele Marjackim w Katowicach odbędzie się staraniem Komitetu wielki koncert, program którego wykonany zostanie przez następujące osoby, uproszone przez Komitet. Spiew: p. Wanda Dobrzycka, p. Gondulach-Lewandowska, była primadonna opery w Lublinie i pp. Nowakowie z Dąbrowy Górniczej. Fortepian: p. dr. Halażcowa. W programie przewidziane są również popisy znanej ze swych występów kolejowej orkiestry pod batutą kapelmistrza p. Niczego. Bilety wcześniej nabyte można u portjera w gmachu Dyrekcji Kolejowej. Początek koncertu o godz. 8 wiecz.

Z Sejmu Śląskiego.

(r.) Plenarne posiedzenie Sejmu Śląskiego odbędzie się w czwartek, dnia 16 grudnia rb. Porządek dzienny obrad przewiduje: sprawozdanie Komisji Prawniczej i Mieszkaniczej w sprawie noweli do ustawy o ochronie lokatorów, wniosek Rady Wojewódzkiej dotyczący projektu ustawy o opłatach manipulacyjnych, sprawozdanie Komisji Prawniczej w sprawie rozszerzenia ustawy o lżbach Lekarskich na Województwo Śląskie i sprawozdanie Komisji Budżetowej w sprawie projektu ustawy o kredytach dodatkowych na rok 1926.

Ferje w szkołach.

Ferje szkolne z powodu świąt Bożego Narodzenia rozpoczyna się w tym roku 21-go grudnia i trwać będą do 3-go stycznia 1927 r. włącznie. W dniu 4 stycznia rozpocznie się normalna nauka.

Ruchoma Wystawa Lotnicza.

(r.) Dnia 18 bm. Ruchoma Wystawa Lotnicza zorganizowana z inicjatywy Prezesa Dyrekcji Kolejowej w Katowicach, p. inż. Dobrzyckiego — z wzięciem przedstawicieli instytucji rządowych na Śląsku z P. Wojewodą dr. Grażyńskim na czele, oraz delegacji instytucji społecznych. Wystawę, pozostającą pod opieką Wojewódzkiego Kolejowego Komitetu L. O. P. P. zwiedziło dotychczas ponad 50 000 osób.

O zarobki w śląskim przemyśle górniczym.

(r.) Dziś, t. j. w środę 15 bm. w godzinach popołudniowych w sali Sejmu Śląskiego odbędzie się posiedzenie członków Komisji Arbitrażowej i Pojednawczej. Obrady toczyć się będą nad zlikwidowaniem zatargu o zarobki w śląskim przemyśle górniczym.

Prace przygotowawcze do budowy nowego kościoła katedralnego.

(r.) W ostatnich czasach ukończono roboty niwelacyjne na placu przeznaczonym pod budowę nowej katedry w Katowicach przy ul. Powstańców, jak również dokonano ogradzenia placu. O ile pozwolą fundusze, budowa fundamentów pod katedrę rozpoczęta zostanie w wiosną roku przyszłego.

Święcenia kapłańskie.

(r.) Jak już donosiliśmy, w sobotę 18 bm. o godzinie 9 rano w katedrze w Katowicach, odbędzie się wyświęcenie kilku diakonów na kapłanów. Świecenie dokona J. E. ks. biskup Liściecki.

Z Komendy Policji Woj. śląskiego.

(r.) W piątek b. tygodnia nowy komendant policji Województwa Śląsk, p. inspektor Kocur, przyjmie w gmachu Dyrekcji Policji komendantów policji powiatowej.

We środę bm. p. inspektor Kocur, główny komendant policji wojewódzkiej — udaje się do Warszawy celem dopełnienia formalności, związanych z objęciem piastowanego przez niego urzędu.

Z posiedzenia Rady Wojewódzkiej.

(r.) Na wczorajszym posiedzeniu Rady Wojewódzkiej uchwalono subwencje po 20 000 zł. na wyposażenie domów wycieczkowych dla młodzieży szkolnej i na wyposażenie budynków przeznaczonych na kolonie wakacyjne dla tejże młodzieży. Zakładowi Oków Salezjanów w Oświęcimiu przyznano subwencję w wysokości 3480 zł., a Sekcji dla walki z gruźlicą, istniejącej przy Polskim Czerwonym Krzyżu — przyznano ostatnią ratę subwencji w wysokości 15 000 zł.

Magistrat Mysłowicki upoważniono do zaciągnięcia w Zakładzie Ubezpieczeń Społecz. w Król. Hucie pożyczki w wysokości 200 000 zł. na dokończenie budowy Centralnej Targowicy.

Poza tem Rada uchwaliła cztery projekty ustaw, a mianowicie: projekt ustawy o podwyższeniu podatku od kopalni o pół procent wartości sprzedanej z przeznaczeniem wpływów na budowę domów robotniczych, projekt noweli do ustawy o Śląskim Funduszu Gospodarczym i dwa projekty ustaw o zmianie nazw gmin: Huta Laury-Siemianowice na Siemianowice Śląskie i Brzezie w powiecie Rybnickim — na Brzezie nad Odra.

Na temże posiedzeniu Rada załatwiła: szereg zażaleń urzędników komunalnych, zwolnionych ze służby na skutek postanowień ustawy językowej, przekazując odwołania do dalszego postępowania P. Wojewodzie.

Pracownicy handlowi uzyskali podwyżkę płac w wysokości 12 procent.

W dniu 14 bm. odbyły się w Katowicach ponowne rokowania pomiędzy kupiectwem polskim i niemieckim, a związkami zawodowymi pracowników handlowych. Po 2-godzinnych obradach, którym przewodniczył sekretarz, p. Maciejewski, strony zawarły umowę, według której z dniem 1 grudnia br. płace pracowników handlowych podwyższone zostają przeciętnie o mniej więcej 12%. Obowiązujące od 1. grudnia br. tabele płac otrzymać mogą pracownicy handlowi w administracji P. Z. P., Katowice, ul. Poprzeczna L. 2.

Odnosnie do udzielenia pracownikom handlowym 13 pensji z okazji świąt Bożego Narodzenia, przedstawiciele kupiectwa oświadczyli, że pewna część firm udzieli pracownikom 13 pensje, bądźto w gotówce lub w naturze, reszta firm gotowa jest natomiast udzielić pracownikom zaliczki gwiazdkowej, co do wysokości której — jak również spójności — strony porozumieją się indywidualnie.

Przy tej okazji wypadła zaznaczyć, że ugodowe załatwienie sprawy podwyżki płac pracowników handlowych doszło do skutku poraz pierwszy od mniej więcej półtora roku.

Uroczystość z powodu zakończenia kursów w Szkole Policyjnej.

(r.) W piątek b. tygodnia w Szkole Policyjnej w Katowicach odbędzie się egzamin dla słuchaczy kursów, zorganizowanych przez Komendę Policji Województwa Śląskiego. Uroczyste zakończenie wykładów na kursach, odbędzie się w sobotę dnia 18 bm. Uroczystość połączona będzie z nabożeństwem, defiladą i dekoracją kilku policjantów Krzyżem Zasługi.

Kurs stenografii dla policjantów Woj. śląskiego.

Komenda Główna policji Województwa Śląskiego, oceniając pożytek, jaki przynieść może dla służby policyjnej znajomość stenografii, zamierza w krótkim czasie zorganizować kurs tego przedmiotu.

Kiedy nastąpi wprowadzenie w urząd drugiego burmistrza m. Katowic.

(r.) Jak już donosiliśmy, p. Minister Spraw Wewnętrznych zatwierdził wybór p. sędziego Skudlarza na stanowisko drugiego burmistrza m. Katowic. Względnie formalne wymagają jeszcze aprobaty Rady Ministrów, co ma nastąpić w najbliższym czasie i zawiadomienia ze Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego. Wobec tych formalności wprowadzenie p. sędziego Skudlarza w urząd może nastąpić dopiero w miesiącu styczniu.

Budżet m. Katowic na I. kwartał 1927 roku.

(r.) Preliminarz budżetowy miasta Katowic na pierwszy kwartał r. 1927, względnie na piaty kwartał roku 1926, z powodu rozporządzenia władz o rozpoczęciu roku budżetowego dnia 1-go kwietnia każdego roku — mieści się w ramach jednej czwartej budżetu z roku 1926, t. j. przekracza sumę 2 i pół miliona złotych. Największe pozycje w preliminarzu zawierają wydatki na inwestycje i opiekę społeczną.

Doroczny Walny Zjazd Okręg. TNSW.

Doroczny Walny Zjazd delegatów kół TNSW. (Towarzystwa Nauczycieli szkół średnich i wyższych) Okręgu Śląskiego, odbędzie się dnia 16 stycznia 1927 roku w Mysłowicach, w auli gimnazjum państwowego. Początek Zjazdu o godz. 10-tej rano.

Liczba ofert na stanowisko naczelnego lekarza szpitala miejskiego w Katowicach.

(r.) Na wakujące stanowisko naczelnego lekarza Szpitala Miejskiego w Katowicach, wpłynęło dotychczas do Magistratu Katowickiego 22 oferty, wśród których znajdują się oferty osób znanych i cenionych w świecie lekarskim. Oferty rozpatrzone będą przez specjalną komisję, składającą się z członków Magistratu i osób z grona lekarzy śląskich.

— Na stanowisko dyrektora straży ogniovej miejskiej w Katowicach, opróżnione przez zgon śp. p. dyr. Kunzego, wpłynęło dotąd 15 ofert. Jednym z kandydatów jest p. Bolesław Pachelski, inspektor wojewódzki dla spraw pożarnictwa i długoletni naczelnik Związku Straży Ogniowych Rzplitej Polskiej.

Ilość uczestników zgłoszonych na kursy ZOKZ w Mysłowicach.

W uzupełnieniu naszych notatek o kursach, urządzonych przez koło ZOKZ, w Mysłowicach, dowiadujemy się, że na kurs języka polskiego zgłosiło się 102 słuchaczy i słuchaczek, na kurs historii Polski — 74, na kurs geografii i nauki o Polsce współczesnej — 56, na kurs rachunkowości praktycznej — 42, na kurs muzyki instrumentalnej (przeważnie skrzypce) — 68, na kurs śpiewu (z teorii) — 51. Razem 393 osoby. Nadto na kurs kroju i szycia zgłosiło się 62 osoby; na kurs gospodarstwa domowego — 71, na kurs gry mandolinowej 60.

Delegacja Kola ZOKZ, i Zespołu towarzyszystw, złoży wizytę panu Wojewodzie, przedstawi mu program i statystykę kursów i poprosi o poparcie wysiłków organizatorów kursów.

Z życia towarzysztw śpiewaczych w Mysłowicach.

W ubiegłą niedzielę odbyło się wspólne posiedzenie Zarządów towarzysztw śpiewaczych „Echa” i „Słowiczka” z udziałem ich członków. Postanowiono stworzyć wspólnymi siłami chór miosany i pracować nadal nad podnoszeniem kultury śpiewaczej miasta.

Elektryfikacja Kobióra.

Stacja Kobiór i przystanek Piasek w tych dniach otrzymają oświetlenie elektryczne z elektrowni pszczyńskiej. Mieszkańcy tych miejscowości również korzystają mogą z prądu elektrycznego, o ile zgłoszą wniosek do zarządu elektrowni w Pszczyźnie.

Ponieważ podział ziemniaków dla bezrobotnych w Pszczyźnie.

Ponieważ wielu bezrobotnych w Pszczyźnie nie otrzymało przypadającej na nich ilości ziemniaków, Magistrat pszczyński zarządził nowy dotądowy podział ziemniaków.

Wybór ławników w Murckach.

W ub. poniedziałek odbył się w Murckach wybór ławników z ramienia nowej Rady gminnej. Wybrano dwóch Polaków i dwóch Niemców. Do wyboru Niemców przyczynili się socjaliści i „Kustosowcy”, którzy głosowali na kandydatów niemieckich.

Z Łazisk Średnich.

W tych dniach odbyło się w Łaziskach Średnich pierwsze posiedzenie nowej rady gminnej, na którym dotychczasowy naczelnik gminy p. Jan Szuster został ponownie wybrany. Do zarządu gminnego jako ławnicy weszli pp.: Moćko, Brząkalik, Kurczok i Zopora.

Z prac Rady gminnej w Nowej Wsi.

Ze względu na to, że przeciw ważności wyborów założono protest z polskich i niemieckich partij, urząd nie nadal dotychczasowa Rada gminna. Ostatnie posiedzenie Rady gminnej odbyło się w dniu 7. 12. 1926 r. w wyższym tempie jak dotychczas. Porządek dzienny był dosyć obszerny. W punkcie I. ustalono preliminarz budżetowy kasy gminnej na I. kwartał roku 1927 w dochodach i rozchodach na 81.000 zł., Związku szkolnego na 5.800 zł., i Związku wspierania ubogich na 11.500 zł. Punkt II. obejmował uchwałę poboru 100% w/w podatku do państwowego podatku gruntowego oraz 5% podatku budynkowego od ogólnej wartości placów budowlanych. Do zmiany dodatku do statutu w przedmiocie poboru podatku od placzków i ogłoszeń wyrażono swą zgodę. W następnym punkcie uchwalono wprowadzenie statutu w przedmiocie opłat kanałowych na obwód gminy Nowa-Wieś, Miejskowemu Seminarjum żeńskiemu przyznano dalszą subwencję w wysokości 300 zł. Szereg innych wniosków o udzielenie subwencji nie zostały uwzględnione.

Sklepy tytoniowe do obsadzenia w powiecie rybnickim.

Urząd Skarbowy Akcyz i Monopolów w Rybniku donosi nam, że w następujących miejscowościach są sklepy tytoniowe do obsadzenia, o które mogą się powstąpić ubiegają.

Goławiec 1 sklep; Górki 1 sklep; Koszowy 1 sklep; Międzyrzecze 1 sklep; Murcki 5 sklepów; Ściemnie 1 sklep; Świerkianiec 1 sklep; Wola 2 sklepy; Ligota Pszcz. 6 sklepów; Piasek 1 sklep.

Nadmieniamy, że o ile się nie zgłosi w danej miejscowości żadna z osób uprzywilejowanych, t. j. inwalidzi z wojny światowej lub powstań, Śl. powstańcy, Śl. emerytowani funkcjonariusze państwowi, oraz wdowy i sieroty po żołnierzach powstańców i funkcjonariuszach państwowych, którzy na sklepy tytoniowe reflektują, zostaną one oddane w inne ręce, a to w interesie samego Monopolu.

Nadmieniamy również, że będzie przeprowadzona rewizja dotychczasowych koncesji z czego należy skorzystać. Późniejsze jakies żale itp. nie będą już od nas zawisa.

Poświęcenie kościołka.

W Knurowie w powiecie Rybnickim, odbędzie się w dniu 22 grudnia b. r. poświęcenie tymczasowego kościołka zbudowanego wysiłkiem parafjan. Istniejący dotychczas starożytny kościółek parafjalny zamknięty został przed niedawnym czasem, ze względu na lchy stan budowy.

Przedświąteczne kradzieże.

(r.) Janowi Brychlicy z Międzyrzecza na Śląsku Cieszyńskim, skradziono w ostatnich dniach 190 kilogramów ryb, wartości 800 zł.

